NN 102/2018 (21.11.2018.), Odluka o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje TIPS namjenskoga novčanog računa (TIPS DCA) u sustavu TARGET2-HR

HRVATSKA NARODNA BANKA

2005

Na temelju članka 155. stavka 1. Zakona o platnom prometu (»Narodne novine«, br. 66/2018.) i članka 42. stavka 3. točke 13. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008. i 54/2013.) Savjet Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O UVJETIMA ZA OTVARANJE I FUNKCIONIRANJE TIPS NAMJENSKOGA NOVČANOG RAČUNA (TIPS DCA) U SUSTAVU TARGET2-HR

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravna podloga i predmet

1. Hrvatska narodna banka je ugovorna strana u Sporazumu o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) te je prema tom sporazumu prihvatila Smjernicu Europske središnje banke ESB/2012/27 od 5. prosinca 2012. o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) kako je posljednji put mijenjana Smjernicom Europske središnje banke ESB/2018/20 od 3. kolovoza 2018. (Smjernica ESB-a za sustav TARGET2).

2. U skladu sa Smjernicom iz stavka 1. ovog članka ovom se Odlukom uređuje odnos između Hrvatske narodne banke i imatelja TIPS namjenskoga novčanog računa (TIPS DCA) u sustavu TARGET2-HR glede otvaranja i funkcioniranja TIPS namjenskoga novčanog računa (TIPS DCA).

Članak 2.

Dodaci

1. Sastavni dio ove Odluke čine:

Dodatak I.: Parametri TIPS namjenskih novčanih računa – Tehničke specifikacije

Dodatak II.: Referentni okvir za mišljenja o sposobnosti i o državi

Dodatak III.: Raspored rada

Dodatak IV.: Popis naknada

Dodatak V.: Tehnički zahtjevi povezivosti TIPS-a i

Dodatak VI.: Mjerila za pristup.

2. Ovlašćuje se guverner Hrvatske narodne banke za donošenje dodataka iz stavka 1. ovog članka.

3. Dodaci iz stavka 1. ovog članka objavljuju se na mrežnim stranicama Hrvatske narodne banke.

4. U slučaju bilo koje proturječnosti ili nedosljednosti između sadržaja bilo kojeg dodatka iz stavka 1. ovog članka i sadržaja bilo koje odredbe ove Odluke, ova Odluka ima prednost.

5. Ova Odluka zajedno s dodacima iz stavka 1. ovog članka predstavlja opće uvjete za otvaranje i funkcioniranje TIPS namjenskih novčanih računa (TIPS DCA) u sustavu TARGET2-HR.

6. Ova Odluka i njezini dodaci zajedno s Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR i njezinim dodacima, Odlukom o dodatnim i izmijenjenim uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR upotrebom internetskog pristupa i njezinim dodacima, Odlukom o uvjetima za otvaranje i

funkcioniranje T2S namjenskoga novčanog računa (T2S DCA) u sustavu TARGET2-HR i njezinim dodacima i Odlukom o postupcima namire za sporedne sustave čine Pravila rada sustava TARGET2-HR.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

1) *»bilješka o odobrenom iznosu«* ili *»CMB«* znači ograničenje koje je odredio imatelj TIPS DCA-a za korištenje likvidnosti na TIPS DCA-u od strane određene dostupne strane

2) *»detaljne funkcionalne specifikacije za korisnike«* ili *»UDFS«* znači aktualna inačica UDFS-a, koji je tehnička dokumentacija koja sadržava pojedinosti o interakciji imatelja TIPS DCA-a sa sustavom TARGET2

3) »dostupna strana« znači subjekt koji:

(a) ima BIC

(b) određen je kao takav od strane imatelja TIPS DCA-a

(c) korespondent je, klijent ili podružnica imatelja TIPS DCA-a i

(d) dostupan je preko TIPS platforme i može dostavljati naloge za plaćanje i primati naloge za plaćanje preko imatelja TIPS DCA-a ili, ako je tako ovlašten od imatelja TIPS DCA-a, izravno

4) *»EGP«* znači Europski gospodarski prostor

5) *»ICM broadcast poruka«* znači informacije koje su istodobno dostupne svim skupinama ili odabranoj skupini imatelja PM računa preko ICM-a

6) *»inicijator«* znači subjekt kojeg je kao takvog odredio imatelj TIPS DCA-a i kojem je dopušteno slanje naloga za plaćanje TIPS platformi i/ili primanje naloga za plaćanje s TIPS platforme u ime imatelja tog TIPS DCA-a ili dostupne strane tog TIPS DCA-a:

7) *»informacijski i kontrolni modul«* ili *»ICM«* znači modul SSP-a
koji omogućuje imateljima TIPS DCA-a koji su ujedno imatelji povezanog PM računa dobivanje online informacija, dostavljanje naloga za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA i naloga za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM te upravljanje likvidnošću

8) *»investicijsko društvo«* znači investicijsko društvo u smislu članka 3. točke 35. Zakona o tržištu kapitala, isključujući institucije navedene u članku 4. stavku 1. tog Zakona, pod uvjetom da navedeno investicijsko društvo:

(a) ima odobrenje i da ga nadzire priznato nadležno tijelo koje je kao takvo određeno u skladu s Direktivom 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU

(b) ovlašteno je obavljati djelatnosti iz članka 5. stavka 1. točaka 2., 3., 6. i 7. Zakona o tržištu kapitala

9) *»jedinstvena zajednička platforma«* ili *»SSP«* znači infrastruktura jedinstvene tehničke platforme koju pružaju nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a

10) *»kamatna stopa na novčani depozit kod Eurosustava«* znači kamatna stopa primjenjiva na novčane depozite kod Eurosustava

11) *»komponenta sustava TARGET2«* znači svaki sustav namire u realnom vremenu na bruto načelu (sustav RTGS) središnjih banaka koji čini dio sustava TARGET2

12) *»kreditna institucija«* znači:

(a) kreditna institucija u smislu članka 4. stavka 1. točke 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) 648/2012 koja podliježe nadzoru nadležnog tijela ili

(b) druga kreditna institucija u smislu članka 123. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja podliježe kontroli po standardu koji je usporediv s nadzorom nadležnog tijela

13) *»mišljenje o sposobnosti«* znači mišljenje o pojedinom sudioniku koje sadržava procjenu o njegovoj sposobnosti da preuzme i ispuni svoje obveze na temelju ove Odluke

14) *»nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a«* znači Deutsche Bundesbank, Banque de France i Banca d'Italia u njihovu svojstvu središnjih banaka, koje izgrađuju SSP i upravljaju njime u korist Eurosustava

15) *»nacionalne središnje banke pružatelji TIPS platforme«* znači Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France i Banca d'Italia u njihovu svojstvu središnjih banaka koje izgrađuju TIPS platformu i upravljaju njome u korist Eurosustava

16) *»nalog za instant plaćanje«* znači, u skladu sa SEPA shemom za instant kreditni transfer (SCT Inst) Europskoga platnog vijeća, instrukcija za plaćanje koja se može izvršiti 24 sata na dan, svakoga kalendarskog dana u godini, s obradom i obaviješću platitelju koja je trenutačna ili gotovo trenutačna

17) *»nalog za plaćanje«,* osim kada je izraz upotrijebljen u člancima od 16. do 18. ove Odluke, znači nalog za instant plaćanje, pozitivan odgovor na opoziv, nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA ili nalog za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM

18) *»nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s PM računa na TIPS DCA

19) *»nalog za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM«* znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s TIPS DCA-a na PM račun

20) *»novčani depozit kod Eurosustava«* znači stalno raspoloživa mogućnost Eurosustava kojom se ugovorne strane mogu koristiti radi prekonoćnog deponiranja kod NSB-a europodručja po prethodno utvrđenim kamatnim stopama na depozite

21) *»NSB europodručja«* znači nacionalna središnja banka (NSB) države članice čija je valuta euro

22) *»obrazac za prikupljanje statičnih podataka«* znači obrazac koji je stavila na raspolaganje Hrvatska narodna banka za potrebe registriranja podnositelja prijave za imatelja TIPS DCA-a za usluge sustava TARGET2-HR i registriranja svih promjena u vezi s pružanjem tih usluga

23) *»ovlašteni korisnik računa«* znači subjekt koji:

(a) ima poslovni identifikacijski kod (BIC)

(b) registriran je kao takav od imatelja TIPS DCA-a i

(c) dostupan je preko TIPS platforme za namiru instant plaćanja

24) *»platitelj«,* osim kada je izraz upotrijebljen u članku 30. ove Odluke, znači imatelj TIPS DCA-a čiji će TIPS DCA biti terećen zbog namire naloga za plaćanje

25) *»podružnica«* znači podružnica u smislu članka 4. stavka 1. točke 17. Uredbe (EU) br. 575/2013

26) *»poslovni identifikacijski kôd«* ili *»BIC«* znači kôd utvrđen ISO standardom br. 9362

27) *»postupak zbog insolventnosti«* znači postupak zbog insolventnosti u smislu članka 2. točke (j) Direktive 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira

28) *»povezani NSB«* ili *»povezana nacionalna središnja banka«* znači nacionalna središnja banka (NSB), osim SB-a Eurosustava, koja je povezana sa sustavom TARGET2 u skladu s posebnim sporazumom

29) *»povezani PM račun«* znači PM račun s kojim je povezan TIPS DCA za potrebe upravljanja likvidnošću i plaćanje naknada za TIPS

30) *»pozitivan odgovor na opoziv«* znači, u skladu sa SCT Inst shemom, nalog za plaćanje koji je inicirao primatelj zahtjeva za opoziv, kao odgovor na zahtjev za opoziv, u korist pošiljatelja tog zahtjeva za opoziv

31) *»primatelj plaćanja«,* osim kada je izraz upotrijebljen u članku 30. ove Odluke, znači imatelj TIPS DCA-a čiji će TIPS DCA biti odobren zbog namire naloga za plaćanje

32) *»privremeno isključenje«* znači mirovanje prava i obveza sudionika za razdoblje koje utvrđuje Hrvatska narodna banka

33) *»radni dan«* ili *»radni dan sustava TARGET2«* znači dan na koji je sustav TARGET2 otvoren za namiru naloga za plaćanje, kako je utvrđeno u Dodatku III. ove Odluke

34) *»SB Eurosustava«* znači Europska središnja banka (ESB) ili NSB europodručja

35) *»slučaj neispunjavanja obveza«* znači budući ili postojeći događaj čiji nastup može ugroziti ispunjavanje sudionikovih obveza na temelju ove Odluke ili bilo kojih drugih pravila koja se primjenjuju na odnos između tog sudionika i Hrvatske narodne banke ili bilo kojeg drugog SB-a, uključujući:

(a) ako sudionik više ne ispunjava mjerila za pristup utvrđena u članku 5. ili zahtjeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točki (a) podtočki (i) ili članku 6. stavku 1. točki (b) podtočki (iii) ove Odluke

(b) otvaranje postupka zbog insolventnosti nad sudionikom

(c) podnošenje prijave za pokretanje postupka navedenog u točki (b) ove definicije

(d) sudionikovo izdavanje pisane izjave o njegovoj nemogućnosti plaćanja svih ili dijela njegovih dugova

(e) sudionikovo sklapanje dobrovoljnoga općeg sporazuma ili dogovora s njegovim vjerovnicima

(f) ako je sudionik insolventan ili nesposoban platiti svoje dugove ili ga takvim smatra njegov SB

(g) ako je sudionikovo pozitivno stanje na njegovu TIPS DCA-u,
PM računu ili T2S DCA-u ili sva sudionikova imovina ili njezin znatan dio predmet odluke o blokadi, zabrani raspolaganja, zapljeni ili drugog postupka čiji je cilj zaštita javnog interesa ili prava sudionikovih vjerovnika

(h) ako je sudionik privremeno ili trajno isključen iz sudjelovanja u drugoj komponenti sustava TARGET2 i/ili u sporednom sustavu

(i) ako su izjava o bitnim činjenicama ili predugovorno očitovanje, koje je dao sudionik ili za koje se na temelju mjerodavnog prava pretpostavlja da ih je dao sudionik, netočni ili neistiniti

(j) prijenos cjelokupne sudionikove imovine ili njezina znatnog dijela

36) *»sporedni sustav«* znači sustav kojim upravlja subjekt osnovan u Europskoj uniji ili EGP-u koji podliježe superviziji i/ili nadzoru nadležnog tijela i koji ispunjava zahtjeve nadzora u vezi s lokacijom infrastruktura koje nude usluge u eurima, s povremenim izmjenama koje se objavljuju na mrežnim stranicama ESB-a[1](1 Važeća politika Eurosustava u vezi s lokacijom infrastrukture utvrđena je u sljedećim priopćenjima, koja su sva dostupna na mrežnim stranicama ESB-a www.ecb.europa.eu: (a) the Policy statement on euro payment and settlement systems located outside the euro area od 3. studenoga 1998.; (b) the Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing od 27. rujna 2001.; (c) the Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions od 19. srpnja 2007; (d) the Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions: specification of »legally and operationally located in the euro area» od 20. studenoga 2008.; (e) the Eurosystem oversight policy framework, revidirana verzija iz srpnja 2016.), u kojem se plaćanja i/ili financijski instrumenti razmjenjuju i/ili obračunavaju ili bilježe, pri čemu se

(a) novčane obveze namiruju u sustavu TARGET2 i/ili

(b) sredstva drže u sustavu TARGET2, u skladu sa Smjernicom ESB-a za sustav TARGET2 i dvostranim sporazumom između sporednog sustava i odgovarajućeg SB-a

37) *»središnje banke«* ili *»SB«* znači središnje banke Eurosustava i povezane nacionalne središnje banke

38) *»sudionik«* ili *»izravni sudionik«* znači subjekt koji ima najmanje jedan TIPS namjenski novčani račun (imatelj TIPS DCA-a) i/ili jedan PM račun (imatelj PM računa) i/ili jedan T2S namjenski novčani račun (imatelj T2S DCA-a) kod SB-a

39) *»sudionik u sustavu TARGET2«* znači bilo koji sudionik u bilo kojoj komponenti sustava TARGET2

40) *»T2S namjenski novčani račun«* ili *»T2S DCA«* znači račun koji drži imatelj T2S DCA-a i koji je otvoren u sustavu TARGET2-HR, a koji se upotrebljava za plaćanja u vezi s namirom vrijednosnih papira u T2S-u

41) *»TARGET2«* znači cjelina koja proizlazi iz svih komponenti sustava TARGET2 središnjih banaka

42) *»TARGET2-HR«* znači komponenta sustava TARGET2 Hrvatske narodne banke

43) *»tehnički kvar sustava TARGET2«* znači svaka poteškoća, nedostatak ili pad tehničke infrastrukture i/ili računalnih sustava koje upotrebljava sustav TARGET2-HR ili bilo koji drugi događaj zbog kojeg je nemoguće izvršiti i dovršiti obradu plaćanja u sustavu TARGET2-HR istoga radnog dana

44) *»tijelo javnog sektora«* znači subjekt unutar »javnog sektora« kako je taj izraz određen u članku 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 3603/93 od 13. prosinca 1993. o utvrđivanju definicija za primjenu zabrana iz članka 104. i članka 104.b stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

45) *»TIPS GUI«* znači modul na TIPS platformi koji omogućuje imateljima TIPS DCA-a dobivanje online informacija i dostavljanje naloga za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM

46) *»TIPS namjenski novčani račun«* ili *»TIPS DCA«* znači račun otvoren u sustavu TARGET2-HR koji drži imatelj TIPS DCA-a i upotrebljava ga za pružanje usluga instant plaćanja svojim klijentima

47) *»TIPS platforma«* znači infrastruktura jedinstvene tehničke platforme koju pružaju nacionalne središnje banke pružatelji TIPS platforme

48) *»TIPS pružatelj mrežnih usluga«* znači društvo:

(a) koje udovoljava svim potrebnim uvjetima za povezivanje s TIPS platformom i koje je uspostavilo tehničku vezu s TIPS platformom u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u Dodatku V. ove Odluke i

(b) koje je potpisalo uvjete za održavanje TIPS povezivosti koji su dostupni na mrežnim stranicama ESB-a

49) *»TIPS razlikovno ime«* ili *»TIPS DN«* znači mrežna adresa TIPS platforme koja mora biti uključena u sve poruke namijenjene sustavu

50) *»usluga namire instant plaćanja u sustavu TARGET (TIPS)«* znači namira u novcu središnje banke naloga za instant plaćanje na TIPS platformi

51) *»zahtjev za opoziv«* znači, u skladu sa SCT Inst shemom, poruka imatelja TIPS DCA-a kojom traži vraćanje namirenog naloga za instant plaćanje.

Članak 4.

Opći opis sustava TARGET2

1. Sustav TARGET2 omogućava namiru plaćanja u eurima u realnom vremenu na bruto načelu, s namirom u novcu središnje banke preko PM računa, T2S namjenskih novčanih računa za potrebe transakcija s vrijednosnim papirima i TIPS namjenskih novčanih računa za potrebe instant plaćanja.

2. Sljedeće transakcije obrađuju se u sustavu TARGET2-HR:

(a) namira prijenosa u eurima koji proizlaze iz transakcija u prekograničnim sustavima netiranja za plaćanja velikih vrijednosti

(b) namira prijenosa u eurima koji proizlaze iz transakcija u sistemski važnim sustavima plaćanja malih vrijednosti u eurima

(c) namira novčane strane transakcija s vrijednosnim papirima

(d) nalozi za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na T2S DCA, nalozi za prijenos likvidnosti s T2S DCA-a na PM i nalozi za prijenos likvidnosti s PM-a na T2S DCA

(e) nalozi za instant plaćanja

(f) pozitivni odgovori na opoziv

(g) nalozi za prijenos likvidnosti s TIPS DCA-a na PM i nalozi za prijenos likvidnosti s PM-a na TIPS DCA i

(h) sve druge transakcije u eurima naslovljene na sudionike sustava TARGET2.

3. Sustav TARGET2 omogućava namiru plaćanja u eurima u realnom vremenu na bruto načelu, s namirom u novcu središnje banke preko PM računa, T2S namjenskih novčanih računa i TIPS namjenskih novčanih računa. Sustav TARGET2 uspostavljen je i djeluje na temelju SSP-a, preko kojeg se nalozi za plaćanje dostavljaju i obrađuju te preko kojeg se naposljetku primaju plaćanja na isti tehnički način. Što se tiče tehničkog funkcioniranja TIPS namjenskih novčanih računa, sustav TARGET2 tehnički je uspostavljen i djeluje na temelju TIPS platforme. Što se tiče tehničkog funkcioniranja T2S namjenskih novčanih računa, sustav TARGET2 tehnički je uspostavljen i djeluje na temelju T2S platforme.

4. Hrvatska narodna banka pružatelj je usluga prema ovoj Odluci. Uzima se da su radnje i propusti nacionalnih središnjih banaka pružatelja TIPS platforme radnje i propusti Hrvatske narodne banke za koje ona preuzima odgovornost u skladu s člankom 23. ove Odluke. Sudjelovanje u skladu s ovom Odlukom ne stvara ugovorni odnos između imatelja TIPS DCA-a i nacionalnih središnjih banaka pružatelja TIPS platforme kada one djeluju u tom svojstvu. Uzima se da su upute, poruke ili informacije koje imatelj TIPS DCA-a primi od SSP-a ili od TIPS platforme ili ih pošalje SSP-u ili TIPS platformi u vezi s uslugama pruženima na temelju ove Odluke poslane ili primljene od Hrvatske narodne banke.

5. Sustav TARGET2 u smislu pravne strukture predstavlja skup platnih sustava koji se sastoji od svih komponenti sustava TARGET2, od kojih je svaka (komponenta) određena kao »sustav« na temelju nacionalnih propisa kojima se prenosi Direktiva 98/26/EZ. Sustav TARGET2-HR određen je kao »sustav« u skladu s člankom 5. stavkom 1. Zakona o konačnosti namire.

6. Sudjelovanje u sustavu TARGET2 odvija se na temelju sudjelovanja u komponenti sustava TARGET2. Ova Odluka uređuje međusobna prava i obveze imatelja TIPS DCA-a u sustavu TARGET2-HR i Hrvatske narodne banke. Pravila o obradi naloga za plaćanje iz ove Odluke (glava IV. i Dodatak I.) odnose se na sve naloge za plaćanje koje dostavi i na sva plaćanja koja primi bilo koji imatelj TIPS DCA-a.

GLAVA II.
SUDJELOVANJE

Članak 5.

Mjerila za pristup

1. Sljedeće vrste subjekata prihvatljive su da postanu imatelji TIPS DCA-a u sustavu TARGET2-HR:

(a) kreditne institucije osnovane u Europskoj uniji ili EGP-u, uključujući i kada djeluju preko podružnice osnovane u Europskoj uniji ili EGP-u

(b) kreditne institucije osnovane izvan EGP-a, pod uvjetom da djeluju preko podružnice osnovane u Europskoj uniji ili EGP-u i